

Utredning om religiös extremism, svar på motion (SD)

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Kommunledningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens avslås med hänvisning till att kartläggning av religiös extremism i dag utförs av Säkerhetspolisen och Polismyndigheten samt att Linköpings kommun har gällande styrdokument i form av en policy och en tillämpningsanvisning som reglerar kommunens ansvar och verksamhet gällande våldsbejakande extremism.

Ärende

Klas Ahlberg (SD) föreslår i en motion daterad 2019-05-17:

- Att berörd nämnd utför en utredning samt kartläggning av religiös extremism
- Att berörd nämnd upprättar en handlingsplan för att motverka religiös extremism

Kommunledningsförvaltningen föreslår att motionen avslås med hänvisning till att kartläggning av religiös extremism utförs av Säkerhetspolisen och Polismyndigheten och att kommunen idag har en gällande policy och en tillämpningsanvisning som styr kommunens verksamhet mot våldsbejakande extremism. Kommunens ansvar när det gäller våldsbejakande extremism är att leda det lokala förebyggande arbetet och samverka med aktörer.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Utredning om religiös extremism, svar på motion (SD), 2020-02-19
Motionen

Bakgrund

Motionären skriver att det under senaste decenniet har den religiösa extremismen eskalerat och sammanställningar visar att den religiösa extrema miljön har brett ut sig betydligt och den islamistiska extremismen klassas som den största extrema miljön i Sverige. Linköping har sedan länge varit förskonat från detta men i media har det aktualiserats att minst en terrorist från Syrien kan komma att återvända till Linköping. Vad denna person har för bakgrund och hur denna person ska återanpassas till svensk kultur är det ingen som verkar ta ansvar för. Motionären hänvisar även till ett antal tidningsartiklar som rapporterar om hur SÄPO frihetsberövat ett antal radikala islamister. Vidare anges att SÄPO har mindre möjligheter att göra insatser när det gäller svenska medborgare än utländska vilket är ett problem som gör att vi måste göra något lokalt.

Våldsbejakande extremism

När det gäller extremistmiljöerna har Säkerhetspolisen definierat dessa att omfatta vitmaktmiljön, den autonoma miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön. Samlingsnamnet för dessa är våldsbejakande extremism.

Kartläggning av våldsbejakande extremism och av personer med anknytning till våldsbejakande extremism utförs av Säkerhetspolisen och Polismyndigheten.

Kommunens ansvar i arbetet mot våldsbejakande extremism

Kommunernas ansvar är att leda det lokala förebyggande arbetet och samverka med aktörer såsom skola, polis, socialtjänst, trossamfund och civilsamhälle.

Det kan vara uppsökande verksamhet inom socialtjänsten och värdegrundsarbete inom skolan. Kommunens möjlighet för att motverka att unga människor dras till våldsbejakande extremism är att arbeta förebyggande. De yrkesgrupper i kommunen som kanske i första hand kan komma i kontakt med personer som sympatiserar med våldsbejakande extremism är t.ex. socialsekreterare, lärare, skolsköterskor, ungdomsledare och fältsekreterare. Det är också främst inom dessa områden som det förebyggande arbetet ska ske.

Våldsbejakande extremism Policy Linköpings kommun

Kommunens arbete mot våldsbejakande extremism regleras av *Våldsbejakande extremism, Policy Linköpings kommun*, antagen av kommunfullmäktige.

I policyn framgår omfattningen för kommunens arbete:

- Det demokratiska samhället ska värnas, i kommunen ska våldsbejakande extremism ska alltid bekämpas.
- Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i Linköpings geografiska område (kunskap/utbildning).

- Ökad myndighetssamverkan, såväl lokalt som nationellt.
- För att samordna det interna arbetet mot våldsbejakande extremism finns en samordningsfunktion i kommunen.
- För det operativa arbetet avseende våldsbejakande extremism finns det framtagna säkerhetsinstruktioner (instruktioner/åtgärdsplaner), där förebyggande insatser från kommunen framgå, de ska vara individanpassade samt omhändertar insatser som avradikalisering och anhörigstöd.

Ansvar för arbetet mot våldsbejakande extremism ligger på kommunstyrelsen som har det yttersta ansvaret.

Kommunens juridiska förutsättningar och uppdrag gällande våldsbejakande extremism

Sveriges kommuner och landsting, SKL. (Idag Sveriges kommuner och regioner SKR) har i sin sammanställning i dokument *Juridiska förutsättningar för kommunens uppdrag vad gäller våldsbejakande politisk extremism* redogjort för kommunens uppdrag.

I dokumentet framgår att kommunerna bör leda det lokala förebyggande arbetet och samverka med aktörer såsom skola, polis, socialtjänst, trossamfund och civilsamhället i befintliga strukturer. Center mot våldsbejakande extremism, CVE, har som huvuduppdrag att stärka och stödja lokal samverkan.

Att motverka att personer ansluter sig till extremistgrupper är en viktig uppgift för samhället. Exempelvis har 250-300 personer enligt Säkerhetspolisen rest från Sverige till Syrien och Irak sedan sommaren 2012 för att ansluta sig till våldsbejakande islamistiska grupper som Islamiska staten (IS).

Både inom skola och socialtjänsten måste man arbeta för att förebygga radikaliserings hos unga genom stödjande och förebyggande samtal för att försöka stärka ungas motståndskraft mot extrema budskap och erbjuda andra vägar till inflytande. Det är viktigt att det tas fram en tydlig struktur för hur kommun och polis kan samverka och vid behov utbyta information på individnivå med varandra under de förutsättningar som sekretesslagstiftningen ger.

Linköpings kommuns Säkerhetsenhet har ett väl etablerat samarbete med Säkerhetspolisen och Polismyndigheten och dubbelriktat informationsutbyte enligt gällande sekretesslagstiftning.

Återvändande IS sympatisörer

I motionen nämns återvändande IS-anhängare till Linköping. För personer som återvänder efter att ha stridit med våldsbejakande grupper, är det i första hand

Polisens, Säkerhetspolisens och domstolars ansvar att arbeta med det rättsliga efterspelet medan kommunen har ett ansvar att stödja personer att lämna destruktiva miljöer. Kommunens arbete med att stödja personer som vill lämna destruktiva miljöer eller avradikaliseras regleras i Avhopparverksamhet Policy Linköpings kommun, antagen av KF Dnr 2017-363.

När problematiken gällande IS-sympatisörer som kan återvända till Sverige uppmärksammades under våren 2019 påbörjades omgående ett samarbete mellan Säkerhetsenheten och Social- och omsorgsförvaltningen i syfte att klargöra kommunens övergripande och lagstadgade roll och ansvar gällande individer, barn eller familjer som har eller kommer återvända från IS-kontrollerade områden. Samarbetet resulterade i Tillämpningsanvisning för IS-återvändare, Dnr KS 2020-26.

I tillämpningsanvisning för IS återvändare tydliggörs kommunens ställningstagande för hur vi ska utföra våra lagstadgade skyldigheter enligt Socialtjänstlagen men även stödja rättsväsendet så att de som deltagit i, eller på annat sätt understött IS verksamhet, ska kunna lagföras och hindras att begå nya brott.

Samråd

Samråd har skett med Sociala insatsgruppen (SIG) på Social- och omsorgsförvaltningen som tillstyrker förslag till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Kommunfullmäktige
Motionären